

การพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

The Model Development of Organizing Learning Experiences Using Collaborative Thinking Process to Promote Creativity for Early Childhood

สุมณฑา ตั้งทรัพย์^{1*}

Sumonta Tangsub^{1*}

Received: September 3, 2024

Revised: September 23, 2024

Accepted: October 21, 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยและพัฒนา (Research and Development) นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย 2) พัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย 3) ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย และ 4) ประเมินและรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

แบบแผนการทดลองขั้นต้นคือ กลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) ประชากร คือ นักเรียนชั้นอนุบาลชั้นปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนข่อย “คงสมโษษุราษฎร์บำรุง” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2566 ซึ่งมีจำนวน 1 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนรวม 15 คน ซึ่งได้มาโดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ใช้แบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest-Posttest Design) วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีองค์ประกอบดังนี้ 1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ประกอบด้วย การกำหนดจุดมุ่งหมาย กลุ่มการคิดร่วมกัน เนื้อหา การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม 2. กระบวนการ (Process) ประกอบด้วย การกำหนดงาน การสนทนา การคิดร่วมกัน การสะท้อนความคิด การลงมือปฏิบัติงาน การนำเสนอ และการสรุป 3. ผลผลิต (Output) ประกอบด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ 4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ประกอบด้วย คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ คะแนนความคิดสร้างสรรค์ 7 องค์ประกอบ และระดับความพึงพอใจ ซึ่งผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน อยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับคุณภาพดีมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ พบว่า มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ มีค่าเท่ากับ 0.61 หรือ ร้อยละ 61 ผลการเปรียบเทียบคะแนนประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีคะแนนสูงกว่าก่อนเรียนรู้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ อยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 และผลการรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสามารถเผยแพร่ในแวดวงวิชาการได้

ควรนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยในบริบทอื่น ๆ และศึกษาผลในระยะยาว รวมทั้งพัฒนาเพิ่มเติมเพื่อส่งเสริมทักษะอื่นๆ ที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย

คำสำคัญ: รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ กระบวนการคิดร่วมกัน เด็กปฐมวัย

¹โรงเรียนบ้านดอนข่อย “คงสมโษษุราษฎร์บำรุง” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

¹Bandonkhai "Kongsomratbamrung" School, Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education

* Corresponding author. E-mail: koi.sumonta@gmail.com

Abstract

This Research and Development aimed to 1) study model of organizing learning experiences using collaborative thinking process to promote creativity for early childhood 2) develop organizing learning experiences plan using collaborative thinking process to promote creativity for early childhood 3) study the results of using the organizing learning experiences plan using collaborative thinking process to promote creativity for early childhood 4) evaluate and authenticate model of organizing learning experiences using collaborative thinking process to promote creativity for early childhood.

The preliminary experimental plan was One Group Pretest – Posttest. Sample was Kindergarten 3 students in Bandonkhai "Kongsomoatratbamrung" School, Phranakhon Si Ayutthaya Primary Educational Service Area Office 1, Office of the Basic Education Commission, Ministry of Education, who were studying during semester 2 in the academic year 2023 comprised of 15 students in the same classroom. The sample was selected by purposive sampling. The study employed a one-group pretest-posttest design. Data were analyzed using mean, standard deviation, and t-test.

The outcome revealed that the model of organizing learning experiences using collaborative thinking process consisted of 1. Input; included setting objectives, group thinking, content, communication and interaction 2. Process; included task assignment, discussion, collaborative thinking, thinking reflection, operation, presentation and summarization 3. Output; included learning achievement, creativity, and satisfaction 4. Feedback; included learning achievement score, 7 creativities thinking, and satisfaction level. The results of evaluating the appropriateness of the learning experience model using collaborative thinking process was at the most appropriate level (\bar{X} = 4.64). The results of evaluating quality of organizing learning experiences plan were at the highest quality level (\bar{X} = 4.53). The results of using organizing learning experiences plan revealed that the post-learning achievement score was higher than the pre-learning achievement score with the statistical significance at .05 level. The learning effectiveness index value was equal to 0.61 or 61 percent. The comparison between students using and non-using organizing learning experiences plan showed that the score of the students using organizing learning experiences plan were higher with the statistical significance at .05 level. The satisfaction of students using organizing learning experiences plan was at high satisfaction (\bar{X} = 2.27). The results of evaluating quality of the learning experience model were at the most appropriate level (\bar{X} = 4.48). The results of certification of learning experience model showed that it was appropriate for the research objectives and could be published in the academic community.

This learning experience model should be applied to develop creativity in early childhood in various contexts, with long-term effects studied. Further development to promote other essential skills for early childhood is also suggested.

Keywords: organizing learning experiences model, creativity, collaborative thinking process, early childhood

บทนำ (Introduction)

การจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 มีปรัชญาการศึกษาที่เน้นการพัฒนาอย่างองค์รวมสำหรับเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ ด้วยการเลี้ยงดูและส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้และพัฒนาการของเด็กตามวัยศึกษาด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกฝ่ายร่วมกัน เพื่อสร้างรากฐานให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดี และพัฒนาไปสู่มนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติด้วยหลักการการจัดการเรียนรู้ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

จากประสบการณ์ในการจัดการเรียนการสอนเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 มากกว่า 20 ปี ผู้วิจัยพบว่า ปัญหาสำคัญของการจัดการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย คือความจำเป็นต้องมีการพัฒนารูปแบบหรือวิธีการจัดการเรียนการสอนให้มีความทันสมัย สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและความแตกต่างของเด็กปฐมวัยอยู่เสมอ โดยเฉพาะการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย ที่เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาคุณภาพและศักยภาพของเด็กปฐมวัยที่เป็นทรัพยากรบุคคลที่สำคัญของชาติในอนาคต จากการศึกษาค้นคว้า ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องของ สุรางค์ โค้วตระกูล (2556) พบว่า การจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์มีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะในด้านความคิดริเริ่มและความคิดยืดหยุ่น นอกจากนี้ งานวิจัยของ วรณี วัฒนสวัสดิ์ (2557) ยังชี้ให้เห็นว่า

การใช้เกมการศึกษาสามารถส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านความคิด คล่องแคล่วและความคิดละเอียดลออ ในบริบทต่างประเทศ Garaiordobil และ Berrueco (2011) ได้ศึกษาผลของ โปรแกรมการเล่นเชิงสร้างสรรค์ต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กอายุ 5-6 ปี พบว่า เด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมมี พัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญพบว่า เด็กที่เข้าร่วมโปรแกรมมีพัฒนาการด้าน ความคิดสร้างสรรค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญ

กรอบแนวคิดในการวิจัยครั้งนี้ได้บูรณาการแนวคิดสำคัญ 3 ประการ ได้แก่ แนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) ของ Johnson และ Johnson (1994) ที่เน้นการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวกระหว่างผู้เรียน ทฤษฎี ความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance (1965) ที่ประกอบด้วยองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิด ยืดหยุ่น ความคิดริเริ่ม และความคิดละเอียดลออ แนวคิดการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยตามหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ผู้วิจัยได้นำแนวคิดเหล่านี้มาผสมผสานและพัฒนาเป็นรูปแบบการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เด็กได้มีโอกาสคิดร่วมกัน แลกเปลี่ยนความคิดเห็น และ สร้างสรรค์ผลงานร่วมกัน ซึ่งคาดว่าจะช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถ บูรณาการร่วมกับแนวทางการจัดการเรียนรู้ตามปรัชญาการศึกษาปฐมวัย วิสัยทัศน์และหลักการของหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 สามารถส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนา ความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้ตามจุดมุ่งหมาย ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 3 – 6 ปี ที่เน้นการ จัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา ที่ต้องได้รับการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิด ร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 ซึ่งจะเป็นโยบายขั้นตอนการส่งเสริม พัฒนาการของเด็กปฐมวัย ให้มีคุณภาพและเต็มตามศักยภาพในการสร้างสรรค์จินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษารูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิด สร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3
2. เพื่อพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการ คิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3
3. เพื่อศึกษาผลการใช้แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วย กระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนข่อย "คงสมโอษฐ์ราษฎร์บำรุง" สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 จำนวน 15 คน
4. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริม ความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3

วิธีการศึกษา (Methodology)

ขั้นตอนที่ 1 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัย ประกอบด้วย

1.1 รูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ โดยศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง นำมาร่างรูปแบบ การจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ นำแผนการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่านตรวจสอบความเหมาะสม แล้วปรับปรุง ตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.2 แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ทำการวิเคราะห์หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 กำหนด จุดประสงค์การเรียนรู้และเนื้อหา ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามรูปแบบที่พัฒนาขึ้น สร้างแผนการจัดการประสบการณ์การ

เรียนรู้จำนวน 5 หน่วยการเรียนรู้ ซึ่งมีทั้งหมด 25 แผนการจัดประสบการณ์ นำแผนการจัดประสบการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านตรวจสอบคุณภาพแล้วปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

1.3 แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ ศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ตามแนวคิดของ Torrance ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

1.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ สร้างแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 3 ระดับ ตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ทดลองใช้กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค

ขั้นตอนที่ 2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ทดสอบก่อนเรียน (Pretest) ด้วยแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance หลังจากนั้นดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามแผนที่พัฒนาขึ้น จำนวน 25 แผน แผนละ 60 นาที เป็นเวลา 5 สัปดาห์ แล้วทำการทดสอบหลังเรียน (Posttest) ด้วยแบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของ Torrance และประเมินความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) แบบ Dependent Samples

ผู้วิจัยได้ทำการวิจัย 4 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

การดำเนินการศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามแนวคิดกระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Process) บูรณาการร่วมกับหลักสูตรปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2565 (ฉบับปรับปรุง 2566) ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนบ้านดอนข่อย “คงสมโอษฐ์ราษฎร์บำรุง” สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตามแนวคิดวิธีระบบ (System Approach) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วพิจารณาตามเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria)

ระยะที่ 2 การพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

การศึกษาและพัฒนาแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ตามแนวทางของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นและผ่านการประเมินความเหมาะสมของผู้เชี่ยวชาญแล้ว ให้มีคุณภาพระดับดีหรือสูงกว่าวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยของผู้เชี่ยวชาญทั้ง 3 ด้าน แล้วคำนวณหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วพิจารณาตามเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria)

ระยะที่ 3 ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

การศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ศึกษาผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research) โดยกำหนดแบบแผนการทดลอง (Experimental Design) แบบแผนการทดลองขั้นต้น คือ กลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง (One Group Pretest – Posttest Design) เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 1 ตารางแบบแผนการทดลองแบบกลุ่มเดียวสอบก่อนและหลัง

Pretest	Treatment	Posttest
O ₁	X	O ₂

เมื่อ O₁ แทน การทดสอบก่อนเรียน

X แทน แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน

การวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ 1. การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) 2. การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนก่อนเรียนด้วยวิธีการหาค่า t-test 3. การวิเคราะห์หาพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นของผู้เรียนโดยหาค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียน (Effectiveness Index : E.I.) ของ Goodman, Fletcher และ Schneider (1980) 4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยวิเคราะห์ผลการประเมินความคิดสร้างสรรค์ด้วยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และ 5. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจความพึงพอใจ โดยแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) โดยการวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) ได้แก่ การหาค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และร้อยละ (Percentage)

ระยะที่ 4 ประเมินและรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

การวิจัยเพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยโดยผู้เชี่ยวชาญ เพื่อเป็นการรับรองและยืนยันรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 คือวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ โดยพิจารณาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากการตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย แล้วคำนวณหาค่า (\bar{X}) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แล้วพิจารณาตามเกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย โดยใช้เกณฑ์สมบูรณ์ (Absolute Criteria)

ผลการศึกษา (Results)

ผลการวิจัยระยะที่ 1

1.1 ผลการพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีองค์ประกอบดังนี้ 1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่ 1.1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย 1.2) กลุ่มการคิดร่วมกัน 1.3) เนื้อหา 1.4) การสื่อสาร 1.5) การปฏิสัมพันธ์และ 1.6) การมีส่วนร่วม 2. กระบวนการ (Process) ได้แก่ 2.1) การกำหนดงาน 2.2) การสนทนา 2.3) การคิดร่วมกัน 2.4) การสะท้อนความคิด 2.5) การลงมือปฏิบัติงาน 2.6) การนำเสนอและ 2.7) การสรุป 3. ผลผลิต (Output) ได้แก่ 3.1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ 3.2) ความคิดสร้างสรรค์และ 3.3) ความพึงพอใจ 4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ได้แก่ 4.1) ความคิดคล่องแคล่ว 4.2) ความคิดยืดหยุ่น 4.3) ความคิดริเริ่ม 4.4) ความคิดละเอียดลออ 4.5) การกล้าเสี่ยง 4.6) การสร้างเรื่องราว 4.7) อารมณ์ขัน

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

(N = 15 คน)

องค์ประกอบ	\bar{X}	S.D.	ระดับความเหมาะสม
ปัจจัยนำเข้า	4.68	0.42	มากที่สุด
กระบวนการ	4.72	0.38	มากที่สุด
ผลผลิต	4.65	0.45	มากที่สุด
ข้อมูลป้อนกลับ	4.61	0.49	มากที่สุด
ภาพรวม	4.64	0.46	มากที่สุด

1.2 ผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ($\bar{X} = 4.64$, S.D. = 0.46)

ผลการวิจัยระยะที่ 2

1. ผลการประเมินคุณภาพแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.47)

ผลการวิจัยระยะที่ 3

1. ผลการใช้แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยที่ 3 ประกอบด้วย

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

1) ผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน แสดงผลได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนก่อนเรียนรู้อีกกับคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้

(N = 15 คน)

คะแนน	\bar{X}	S.D.
ก่อนเรียนรู้	3.3333	1.39728
ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้	10.4667	1.59762

2) ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนก่อนเรียนพบว่าคะแนนหลังเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 1 แสดงผลได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 4 ผลการเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน

(N = 15 คน)

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig (2-tailed)
ก่อนเรียน	15	15	3.3333	1.39728	14	-27.894	.000
หลังเรียน	15	15	10.4667	1.59762			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P<0.5)

3) ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีค่าเท่ากับ 0.61 หรือ ร้อยละ 61 แสดงให้นักเรียนมีคะแนนเพิ่มร้อยละ 61 แสดงผลได้ตามตารางดังนี้

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน

จำนวนนักเรียน	คะแนนเต็ม	คะแนนรวมหลังเรียน	คะแนนรวมก่อนเรียน	ค่าดัชนีประสิทธิผล (E.I.)	ร้อยละ
15	15	157	50	0.61	61

เกณฑ์ที่ยอมรับได้ คือ ค่าดัชนีประสิทธิผลมีค่าตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป

1.2 ผลการเปรียบเทียบคะแนนประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนประเมินความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน พบว่า คะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมติฐานทางการวิจัยข้อที่ 2

ตารางที่ 6 ผลการเปรียบเทียบคะแนนการทดสอบความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน

(N = 15 คน)

คะแนน	N	คะแนนเต็ม	\bar{X}	S.D.	df	t	Sig (2-tailed)
ก่อนเรียน	15	60	21.4000	2.64035	14	-22.187	.000
หลังเรียน	15	60	44.6667	5.72796			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 (P<0.5)

1.3 ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 (= 2.27, S.D. = 0.56)

ผลการวิจัยระยะที่ 4

1. เพื่อประเมินและรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 ประกอบด้วย

1.1 ผลการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย

รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวิธีระบบ (System Approach) ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 โครงสร้างและองค์ประกอบในการพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวิธีระบบ (System Approach)

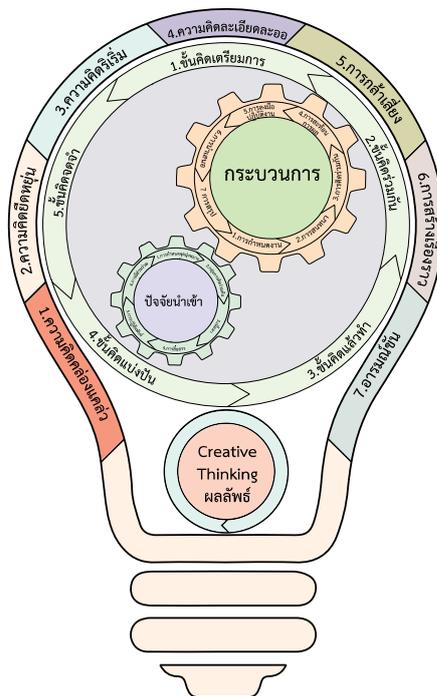
รายละเอียดของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

1. ปัจจัยนำเข้า (Input) ได้แก่

1) การกำหนดจุดมุ่งหมาย คือ การกำหนดเป้าหมายความสำเร็จที่จะเกิดขึ้นกับนักเรียน ทั้งในเรื่องคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566) และทักษะความคิดสร้างสรรค์ที่ได้จากการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน ในสาระการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้สำหรับนักเรียน โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนสามารถสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เพื่อสื่อสารความคิด ความรู้สึก โดยมีการดัดแปลงให้แปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มขึ้น ตลอดจนสามารถเคลื่อนไหวท่าทางเพื่อสื่อสารความคิดและความรู้ของตนเองได้อย่างหลากหลายและแปลก

2) กลุ่มการคิดร่วมกัน คือ เรียนรู้ร่วมกันเกี่ยวกับสาระกระบวนการกลุ่ม (Group Process) ในเชิงบวกหรือสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เทคนิคการเรียนรู้ร่วมกันแบบ Table Discussion) เพื่อเปิดโอกาส (Communication) และปฏิสัมพันธ์ในเรื่องของการเรียนรู้ การเล่นเกม การต่าง ๆ ที่กำหนด โดยการกำหนดขนาดเล็กจำนวน 2-3 คน กลุ่มขนาดใหญ่ 7-15 คน โดยมีการกันไปในกิจกรรมต่าง ๆ ให้หมุนเวียน

3) เนื้อหา คือ การกำหนดประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และของนักเรียน โดยเน้นเนื้อหาการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับบริบททางสังคมและครอบครัวของนักเรียน เพื่อให้เกิดความเชื่อมโยงอย่างหลากหลายอย่างเป็นรูปธรรมในการเรียนรู้ ทั้งนี้ประสบการณ์สำคัญประกอบด้วย 1) การรับรู้และการสร้างความคิด ความรู้สึกผ่านสื่อ วัสดุ ของเล่น และชิ้นงาน 2) การแสดงความคิดสร้างสรรค์ผ่านภาษา ท่าทาง การเคลื่อนไหว และศิลปะ และ 3) การสร้างสรรค์ชิ้นงานโดยใช้รูปร่าง รูปทรงจากวัสดุที่หลากหลาย และสาระที่ควรเรียนรู้ประกอบด้วย 1) เรื่องราวเกี่ยวกับเด็ก 2) เรื่องราวเกี่ยวกับบุคคลและสถานที่แวดล้อมเด็ก 3) ธรรมชาติรอบตัว และ 4) สิ่งต่าง ๆ

ใหม่ การกำหนดการจัดกลุ่มนักเรียนที่เรียนรู้ที่กำหนดให้ เพื่อให้เกิดที่มีลักษณะของความสัมพันธ์กัน (Positive Relationship) โดยใช้อภิปรายโต้เถียง (Round In การ ส ื่อ สาร Relationship) อย่างใกล้ชิด ทั้งลงมือปฏิบัติหรือการทำกิจกรรมขนาดของกลุ่มนักเรียนเป็นกลุ่มกลาง 5-7 คน และกลุ่มขนาดเล็ก 2-3 คน และมีการเปลี่ยนแปลงหรือสลับสับเปลี่ยนกันไป สาระการเรียนรู้ทั้งในส่วนการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสอดคล้องการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

รอบตัวเด็ก ซึ่งประกอบด้วย หน่วยการจัดประสบการณ์จำนวน 5 หน่วย คือ ตาวิเศษ ของเล่นของใช้ อาชีพในฝัน วันพ้อ และวันปีใหม่

4) การสื่อสาร คือ การกำหนดกิจกรรมเรียนรู้ของนักเรียนให้มีกิจกรรมการสื่อสาร (Communication) ระหว่างกัน ทั้งในส่วนของวจนภาษา (Verbal Communication) เพื่อให้เกิดการพูดคุย สนทนา ชักถาม สอบถามหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และอวัจนภาษา (Nonverbal Communication) เพื่อให้เกิดการสื่อสารระหว่างกัน ในลักษณะการสื่อสารผ่านสายตา (เนตรภาษา) กิริยาท่าทาง (อาการภาษา) น้ำเสียง (ปริภาษา) สิ่งของหรือวัตถุ (วัตถุภาษา) เนื้อที่หรือช่องว่าง (เทศภาษา) กาลเวลา (กาลภาษา) และการสัมผัส (สัมผัสภาษา) ให้เหมาะสม ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนด เพื่อให้กระบวนการสื่อสารภายในตนเอง (Interpersonal Communication) หรือการคิด (Thinking) ที่นำไปสู่การสื่อสารระหว่างบุคคล (Interpersonal Communication) การสื่อสารกลุ่มขนาดเล็ก (Small-Group Communication) การสื่อสารกลุ่มขนาดกลาง (Medium-Group Communication) และการสื่อสารกลุ่มขนาดใหญ่ (Large-Group Communication) โดยเน้นทักษะการสื่อสารในด้านการพูด ได้แก่ การบรรยาย การอธิบาย การแสดงความคิดเห็น การพูดแนะนำ และการพูดเพื่อจรรโลงใจ

5) การปฏิสัมพันธ์ คือ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ของนักเรียนให้เกิดปฏิสัมพันธ์ (Interactive) หรือการกระทำร่วมกันอย่างมีเป้าหมาย ทั้งในลักษณะปฏิสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นร่วมกันกับครูผู้สอนและนักเรียนด้วยตนเอง ตลอดจนปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ เพื่อให้การเรียนรู้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพในการเรียนรู้ โดยครูผู้สอนต้องออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่ทำให้เกิดสิ่งเร้าหรือการกระตุ้น (Stimulation) รวมถึงการจูงใจ (Motivation) ให้เด็กนักเรียนเกิดความสนใจด้วยเทคนิคการเร้าความสนใจต่าง ๆ ด้วยการใช้สื่อประกอบการเรียนรู้ การแสดงท่าทางประกอบ การร้องเพลง การเล่าเรื่องสั้น การตั้งปัญหา การเล่นเกม หรือการสาธิต เป็นต้น โดยเน้นการเรียนรู้ตามความต้องการของตนเอง (Learning needs) การตั้งเป้าหมายในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning goals) การเลือกวิธีการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning strategies) การแสวงหาแหล่งหรือสื่อการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning resources) และการประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Learning evaluation)

6) การมีส่วนร่วม คือ การกำหนดกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยความร่วมมือร่วมใจและร่วมดำเนินการต่าง ๆ ใน 3 ระดับ คือ 1) การมีส่วนร่วมในการวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากความร่วมมือของโรงเรียนหรือสถานศึกษา ครูรอบครัวหรือผู้ปกครอง ครูและนักเรียน 2) การมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตรงตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา โดยความร่วมมือจากครู ครูรอบครัวหรือผู้ปกครอง และนักเรียน โดยสร้างการมีส่วนร่วมจากการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างโรงเรียน ครู ครูรอบครัวหรือผู้ปกครองของนักเรียน และนักเรียน ผ่านการประชุมร่วมกัน การติดต่อสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ และการพบปะพูดคุยซึ่งกันและกัน และ 3) การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ร่วมกันของนักเรียนด้วยตนเอง โดยมีครูเป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) ในการส่งเสริม สนับสนุน หรือจัดให้มีกิจกรรมการสร้างการมีส่วนร่วมที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางกายภาพ (Active participation : Physical) การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสติปัญญา (Active participation : Intellectual) การมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางอารมณ์ (Active participation : Emotional) และการมีส่วนร่วมอย่างตื่นตัวทางสังคม (Active participation : Social)

2. กระบวนการ (Process) กระบวนการประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ องค์ประกอบของกระบวนการตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน และกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีรายละเอียดดังนี้

2.1 องค์ประกอบของกระบวนการตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน

1) การกำหนดงาน คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูจะกำหนดงานหรือกิจกรรมให้นักเรียนทำความเข้าใจเกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ตามแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน เพื่อให้การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะดำเนินต่อไปบรรลุเป้าหมายหรืองานที่กำหนดได้ ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้ด้วยประสบการณ์สำคัญหรือสาระที่ควรเรียนรู้ โดยเน้นบทบาทที่สำคัญของครูที่จะต้องทำหน้าที่อำนวยความสะดวก

ความสะดวก แนะนำ ให้คำปรึกษา และสร้างความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมายหรืองานที่นักเรียนต้องเรียนรู้อย่างชัดเจน ทั้งในหัวข้อสำคัญและรายละเอียดที่จำเป็นอย่างถ่องแท้ ตลอดจนกระตุ้นให้เกิดการสื่อสาร (Communication) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และการมีส่วนร่วม (Participation) ของนักเรียน

2) การสนทนา คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายให้เกิดการสื่อสาร (Communication) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และการมีส่วนร่วม (Participation) ระหว่างครูกับนักเรียนเกี่ยวกับเป้าหมายของงาน (Task) และกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการแนะนำ พูดคุย ชักถาม ตอบข้อสงสัย ขยายความหรือให้รายละเอียดต่าง ๆ เป็นต้น รวมไปถึงให้นักเรียนด้วยตนเองสร้างความคุ้นเคยและสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างกัน ทั้งในระดับกลุ่มขนาดเล็ก กลุ่มขนาดกลาง และกลุ่มขนาดใหญ่

3) การคิดร่วมกัน คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนในกลุ่ม การคิดร่วมกัน ได้เกิดการคิดด้วยตนเอง และการคิดร่วมกันกับเพื่อนนักเรียนในกลุ่มการคิดร่วมกัน ด้วยวิธีการสื่อสาร (Communication) การปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม (Participation) เกี่ยวกับงาน (Task) ที่กำหนดจากครูที่ทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) และกระตุ้นให้เกิดการคิด เพื่อให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน และได้ผลลัพธ์ คือ ความคิดริเริ่ม การสร้างความคิดของแต่ละบุคคล และความคิดภายในกลุ่ม

4) การสะท้อนความคิด คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนแต่ละบุคคล และตัวแทนกลุ่มการคิดร่วมกัน ได้สื่อสาร (Communication) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และมีส่วนร่วม (Participation) โดยการอธิบายผลของความคิดเกี่ยวกับงาน (Task) ให้กับเพื่อนนักเรียนในห้องเรียนได้รับรู้ทั้งในส่วนของความคิดส่วนบุคคลและความคิดกลุ่ม เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ การขยายความคิด และการปรับปรุงความคิดของนักเรียนในห้องเรียน

5) การลงมือปฏิบัติงาน คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนแต่ละบุคคลได้สรุปความคิดเกี่ยวกับงาน (Task) ให้ชัดเจน และสามารถตกผลึกความคิดเกี่ยวกับงาน (Task) ทั้งภาพรวมและรายละเอียดของงาน และลงมือปฏิบัติ (Do) งานตามความคิดขั้นสุดท้ายของตนเอง และสามารถสื่อสาร (Communication) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และการมีส่วนร่วม (Participation) กับเพื่อนนักเรียนในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ คือ ความคิดคล่องแคล่ว ความคิดรวบยอด และการเชื่อมโยงความคิดกับการปฏิบัติงานหรือการลงมือทำจริงให้สำเร็จ

6) การนำเสนอ คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายให้นักเรียนแต่ละบุคคลได้นำเสนอผลงานที่ตนเองได้ลงมือทำตามความคิดขั้นสุดท้ายของตนเอง โดยนำเสนอถึงแนวคิด กระบวนการสร้างชิ้นงาน การปรับเปลี่ยนความคิด และผลงานของตนเอง ผ่านการสื่อสาร (Communication) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และมีส่วนร่วม (Participation) ในการทำกิจกรรมที่กำหนดให้ เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ทางความคิด คือ การสรุปความคิด ความคิดละเอียดลออ และการคิดยืดหยุ่น

7) การสรุป คือ ขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีจุดมุ่งหมายให้ครูและนักเรียนได้สรุปกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันตั้งแต่ 1. การกำหนดงาน 2. การสนทนา 3. การคิดร่วมกัน 4. การสะท้อนความคิด 5. การลงมือปฏิบัติงาน และ 6. การนำเสนอผลงานที่ได้จากการทำกิจกรรม ด้วยการสื่อสาร (Communication) ปฏิสัมพันธ์ (Interaction) และการมีส่วนร่วม (Participation) ในห้องเรียน เพื่อให้นักเรียนได้ทบทวนความรู้ กระบวนการ และเชื่อมโยงความคิดในความรู้เกี่ยวกับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผ่านมา และได้ผลลัพธ์ทางความคิด คือ ความคิดสร้างสรรค์ในงาน (Task) ของแต่ละบุคคล

3. ผลผลิต (Output) คือ ผลงานหรือสิ่งที่แสดงถึงความสามารถในการเรียนรู้ของนักเรียนที่บรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนด และสะท้อนถึงความคิดสร้างสรรค์ตามมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดไว้ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรสถานศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566) ทั้งนี้ได้แก่ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ 2) ความพึงพอใจ และ 3) ความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะผลงานหรือสิ่งที่

แสดงถึงผลงานศิลปะที่สื่อสารความคิด และความรู้สึกที่มีการดัดแปลงให้แปลกใหม่จากเดิมและมีรายละเอียดเพิ่มมากขึ้น ตลอดจนมีความหลากหลายและแปลกใหม่

4. ข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) คือ 1) การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้กับคะแนนก่อนเรียน 2) การสำรวจความพึงพอใจ และ 3) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้การประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนได้กำหนดการใช้แบบประเมินความคิดสร้างสรรค์ของ Jellen & Urban (1986) เพื่อประเมินองค์ประกอบของความคิดสร้างสรรค์ใน 7 องค์ประกอบ ได้แก่ 1. ความคิดคล่องแคล่ว 2. ความคิดยืดหยุ่น 3. ความคิดริเริ่ม 4. ความคิดละเอียดลออ 5. การกล้าเสี่ยง 6. การสร้างเรื่องราว และ 7. อารมณ์ขัน

4.1 ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านดอนข่อย "คงสมโอษฐ์ราษฎร์บำรุง" โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ($\bar{X} = 4.48, S.D. = 0.48$)

4.2 ผลการรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัย และสามารถเผยแพร่ในแวดวงวิชาการได้

อภิปรายผล (Discussion)

การพัฒนา รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย เป็นการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) ซึ่งผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 1. ปัจจัยนำเข้า ได้แก่ การกำหนดจุดมุ่งหมาย กลุ่มการคิดร่วมกัน เนื้อหา การสื่อสาร การปฏิสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม 2. กระบวนการ ได้แก่ การกำหนดงาน การสนทนา การคิดร่วมกัน การสะท้อนความคิด การลงมือปฏิบัติงาน การนำเสนอ และการสรุป 3. ผลผลิต ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และความพึงพอใจ และ 4. ข้อมูลป้อนกลับ ได้แก่ คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ คะแนนการวัดองค์ประกอบความคิดสร้างสรรค์ และระดับความพึงพอใจ โดยผลการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านดอนข่อย "คงสมโอษฐ์ราษฎร์บำรุง" โดยภาพรวมอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.64 ($\bar{X} = 4.64, S.D. = 0.46$) ทั้งนี้ ผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการศึกษารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยการบูรณาการแนวคิดการเรียนรู้ร่วมกัน (Collaborative Learning) กับ กระบวนการคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking Process) โดยผสมผสานองค์ประกอบที่สำคัญของแนวคิดดังกล่าวเข้ากับแนวคิดวิธีระบบ (System Approach) ทำให้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เป็นระบบที่มีจุดเด่น ซึ่งประกอบด้วยโครงสร้างและองค์ประกอบที่ชัดเจนในการทำงาน ซึ่งส่งผลต่อการออกแบบ (Design) และพัฒนา (Development) การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่มีความเหมาะสมต่อการเป็นนวัตกรรมใหม่ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะกระบวนการคิดร่วมกันที่เกิดขึ้นจากการบูรณาการโดยการหลอมรวมแนวทางของกระบวนการคิดสร้างสรรค์เข้ากับการเรียนรู้ร่วมกัน ซึ่งเป็นแนวคิดใหม่ที่ผู้วิจัยเล็งเห็นว่าการจัดการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์นั้น หากนำกระบวนการคิดเข้ามาผสมผสานกับกิจกรรมการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่มผู้เรียนร่วมกัน จะช่วยส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากการช่วยกันคิดของผู้เรียนด้วยกันจะส่งผลต่อความคิดของผู้เรียนแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของการเรียนรู้ร่วมกันที่ว่า การที่ผู้เรียนช่วยกันเรียนรู้จะช่วยส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ Vygotsky (1978) ที่

เน้นความสำคัญของการมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคมในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Kim et al. (2019) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบร่วมมือช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในขณะที่กระบวนการคิดสร้างสรรค์ซึ่งเป็นการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์โดยการจัดกิจกรรมหรือขั้นตอนให้เป็นกระบวนการที่เป็นขั้นตอนและชัดเจน จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างเป็นลำดับขั้นตอนหรือพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนด กล่าวคือ การสอนกระบวนการคิดสร้างสรรค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์หรือทักษะความคิดสร้างสรรค์นั่นเอง

การพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 พบว่า ผลการวิเคราะห์ประเมินความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อคุณภาพแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53 ($\bar{X} = 4.53, S.D. = 0.47$) ซึ่งผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคุณลักษณะที่มีคุณภาพสามารถนำไปวางแผนและดำเนินการจัดการเรียนรู้ได้จริง และมีประสิทธิภาพ เนื่องจากรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้วิจัยศึกษาและพัฒนาขึ้นบนรากฐานของแนวคิดวิธึระบบ (Systems Approach) ทำให้ผู้สอนสามารถมองเห็นภาพรวมของโครงสร้างและองค์ประกอบ ในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยนำเข้า (Input) กระบวนการ (Process) ผลผลิต (Output) และข้อมูลป้อนกลับ (Feedback) ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการกำหนดองค์ประกอบที่สำคัญของแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นการกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ การกำหนดสาระการเรียนรู้ การกำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ การกำหนดสื่อและทรัพยากรการเรียนรู้ และการวัดและประเมินผลตลอดจนช่วงเวลาในการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสะท้อนให้เห็นได้ว่า สามารถประยุกต์ใช้รูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มาเป็นแนวคิดหรือแนวทางในการออกแบบและพัฒนาแผนการจัดการประสบการณ์เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลได้จริง เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการจัดการเรียนรู้หรือจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับนักเรียนต่อไป

การศึกษาผลการใช้แผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน 2. นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนหลังเรียนสูงกว่าคะแนนก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีค่าเท่ากับ 0.61 หรือ ร้อยละ 61 แสดงให้เห็นว่าหลังจากเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน นักเรียนมีคะแนนเพิ่มร้อยละ 61 โดยผลการวิจัยดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า การวัดและประเมินผลจากการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ในประเด็นเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ซึ่งได้แก่ 1. ผลคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนก่อนเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้สูงกว่าคะแนนก่อนเรียน 2. ผลการ

เปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนก่อนเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีคะแนนหลังเรียนรู้อีกสูงกว่าคะแนนก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3. ผลการวิเคราะห์ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ค่าดัชนีประสิทธิผลทางการเรียนรู้ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีค่าเท่ากับ 0.61 หรือ ร้อยละ 61 แสดงให้เห็นว่าหลังจากเรียนรู้ด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน นักเรียนมีคะแนนเพิ่มร้อยละ 61 ซึ่งเป็นข้อบ่งชี้ได้ว่าการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย สอดคล้องกับทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาของ Piaget (1952) ที่กล่าวว่าเด็กในวัยนี้มีความสามารถในการคิดเชิงสัญลักษณ์และจินตนาการ ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ Garaijordobil และ Berrueco (2011) ที่พบว่าการจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการคิดร่วมกันช่วยพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเติมเต็มศักยภาพและส่งเสริมพัฒนาการของนักเรียนทั้งในประสบการณ์สำคัญและสาระที่ควรเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรการศึกษาสถานศึกษา พุทธศักราช 2565 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566) ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล โดยเฉพาะอย่างยิ่งประเด็นเกี่ยวกับผลการเปรียบเทียบคะแนนประเมินความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยกับคะแนนประเมินความคิดสร้างสรรค์ก่อนเรียน พบว่า นักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกัน มีคะแนนความคิดสร้างสรรค์สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นข้อบ่งชี้ได้ว่ารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย นอกจากจะสามารถเติมเต็มและสร้างพัฒนาการด้านต่าง ๆ ที่จำเป็นของผู้เรียนแล้ว ยังสามารถพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตรการศึกษาสถานศึกษา พุทธศักราช 2565 (ฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2566) ในประเด็นของมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์เกี่ยวกับการพัฒนาการด้านสติปัญญาในมาตรฐานที่ 11 คือ การมีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียน นอกจากนี้ผลการสำรวจความพึงพอใจของนักเรียนที่เรียนรู้ด้วยแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โดยภาพรวมอยู่ในระดับพึงพอใจมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.27 ($\bar{X} = 2.27$, S.D. = 0.56) ซึ่งแสดงให้เห็นว่านักเรียนที่เรียนรู้ด้วยรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความพึงพอใจกับการจัดการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบและพัฒนาขึ้น ตลอดระยะเวลาการเรียนรู้จำนวน 5 สัปดาห์ ซึ่งจะส่งผลให้ผู้เรียนมีความสุขในการเรียนรู้ ความสนุก และความสนใจในการเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ ตามธรรมชาติด้วย ความรัก ความเอาใจใส่ และกิจกรรมการเรียนรู้ที่ตอบสนองความพึงพอใจของนักเรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ว่า ต้องมุ่งเน้นการพัฒนานักเรียนให้ได้รับการพัฒนาทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาอย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง โดยได้รับประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุขและเหมาะสมตามวัย ซึ่งรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้ สามารถตอบสนองต่อความพึงพอใจของนักเรียนได้เป็นอย่างดี และสะท้อนให้เห็นถึงความสุขในการเรียนรู้ที่ได้จากการจัดประสบการณ์ในครั้งนี้ได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับแนวคิดของ Amabile (1996) ที่กล่าวว่าแรงจูงใจภายในและความพึงพอใจมีผลต่อการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์

สำหรับการประเมินและรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 4 พบว่า ผลการประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า ผู้เชี่ยวชาญประเมินคุณภาพรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย โรงเรียนบ้านดอนข่อย "คงสมโอบอุษรรักษ์บำรุง" โดยภาพรวมอยู่ในระดับคุณภาพมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.48 ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.48) และผลการรับรองรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย พบว่า รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสมตรงตามวัตถุประสงค์การวิจัยและสามารถเผยแพร่ในแวดวงวิชาการได้นั้น เนื่องจากกระบวนการวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เพื่อพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ในแต่ละระยะทางการวิจัยที่มีขั้นตอนในการดำเนินการที่เป็นระบบ (System) และมีการประเมินผลโดยผู้เชี่ยวชาญทุกระยะทางการวิจัย เพื่อปรับปรุงและพัฒนาให้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ตลอดจนสามารถนำไปใช้ได้จริงกับกลุ่มเป้าหมายทางการวิจัย ซึ่งรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยเกิดขึ้นจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์ แนวคิดหรือทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย ตลอดจนได้รับคำปรึกษา แนะนำ และพัฒนาจากผู้เชี่ยวชาญที่เป็นผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง จึงทำให้รูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัยและสามารถเผยแพร่ในแวดวงวิชาการได้ ซึ่งเป็นข้อยืนยันที่ชัดเจนต่อการนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ด้วยกระบวนการคิดร่วมกันเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัยไปประยุกต์ใช้ในบริบทอื่น ๆ ต่อไป

ในการทำวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างมีขนาดเล็กและเป็นการเลือกแบบเจาะจง ซึ่งอาจจำกัดการนำผลการวิจัยไปใช้อ้างอิงกับประชากรที่มีความแตกต่าง รวมถึงมีระยะเวลาในการทดลองค่อนข้างสั้น (5 สัปดาห์) อาจไม่เพียงพอที่จะเห็นผลการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ในระยะยาวและไม่ได้มีการควบคุมปัจจัยภายนอกอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ เช่น สภาพแวดล้อมทางบ้าน หรือกิจกรรมนอกห้องเรียน ซึ่งเป็นประโยชน์กับครูปฐมวัยหรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (ช่วงอายุ 3-6 ปี) โดยสามารถนำรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ไปปรับใช้ในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในห้องเรียนได้และสถานศึกษาสามารถนำแนวคิดนี้ไปพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์สำหรับเด็กปฐมวัย รวมถึงผู้ปกครองสามารถนำแนวคิดการส่งเสริมการคิดร่วมกันไปประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมที่บ้านเพื่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของรูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในระยะยาว เพื่อติดตามพัฒนาการด้านความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย
2. ควรขยายการศึกษาไปยังกลุ่มตัวอย่างที่มีความหลากหลายมากขึ้น เช่น เด็กที่มีความต้องการพิเศษ หรือเด็กจากภูมิภาคต่าง ๆ
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิภาพของรูปแบบการจัดประสบการณ์เรียนรู้กับรูปแบบอื่น ๆ ที่ใช้ในการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์
4. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย เช่น รูปแบบการเลี้ยงดู หรือสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้
5. ควรมีการพัฒนาเครื่องมือวัดความคิดสร้างสรรค์ที่เหมาะสมกับบริบทของเด็กปฐมวัยไทยโดยเฉพาะ

การปรับปรุงส่วนอภิปรายผลนี้จะช่วยให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์มากขึ้น โดยแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยงกับทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการระบุข้อจำกัด แนวทางการนำไปใช้ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคตที่หลากหลายมากขึ้น

6. ควรมีการศึกษาการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ สำหรับกลุ่มเป้าหมายผู้เรียนอื่น ๆ อาทิเช่น นักเรียนระดับประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา เป็นต้น

7. ควรมีการศึกษาการวิจัยและพัฒนาารูปแบบการจัดประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมความคิดในลักษณะอื่น ๆ อาทิเช่น การคิดแก้ปัญหา การคิดอย่างมีวิจารณญาณ หรือการคิดอย่างมีระบบ เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง (References)

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2560). *หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. (2556). ผลของการจัดกิจกรรมศิลปะสร้างสรรค์ที่มีต่อความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัย. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*, 4(2), 91-104.
- วรรณิ์ วัจนสวัสดิ์. (2557). *การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็กปฐมวัยโดยใช้เกมการศึกษา*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนครสวรรค์*, 16(3), 114-125.
- Anderson, J. E. (1975). *Public Policy - Making*. New York: Praeger.
- Balkcom, Stephen. (1992). *Education Research Consumer Guide*. Archived: *Cooperative Learning*. Retrieved 28 February 2004, from <http://www.ed.gov/pubs/OR/ConsumerGuides/cooplear.html>
- Barkley, C., Barkley, E. F., Cross, K. P., & Major, C. H. (2005). *Collaborative learning techniques: A handbook for college faculty*. San Francisco, CA: Jossey Bass.
- Cliatt, P.J., M.J. Shaw, and J.M. Sherwood. (1980). *Effects of Training on the Divergent Thinking Abilities of Kindergarten Children*. *Child Development*. 51(102): 1061-1064.
- Cobra, E. R. (2011). *The Effect Group Plays on the Development of the Creativity of Six year Children*. *Procedia Social and Behavioral Sciences* 15, 2137-2141.
- Davis, F. B. (1981). *Education Measurement and Their Interpretation*. California: Wadsworth.
- Davis, G.A. and J.A Scott. (1983). *Training Creative Thinking*. New York: Holt Rinehart and Winston.
- Ford, B.C. (1976). *Evaluation of creativity with mentally retarded youngster*. Dissertation Abstracts International, 36, 6598-A.
- Garaigordobil, M., & Berrueco, L. (2011). *Effects of a play program on creative thinking of preschool children*. *The Spanish Journal of Psychology*, 14(2), 608-618.
- Getzels, J.W. and Jackson P.W. (1962). *Creativity and Intelligence*. New York: John Wiley and Sons Inc.
- Goodman. R.I. ; K.A. Fletcher and E.W. Schneider. (1980). "The Effectiveness Index as a Comparative Measure in Media Product Evaluation," *Educational Technology*. 20(09) : 30-34 ; May.
- Guerra, M.,& Zuccoli, F. (2012). *Finished and Unfinished Objects: Supporting Children's Creativity through Materials*. *Procedia Social and Behavioral Sciences*, 51(5012), 721-727.

- Guilford, J. P. (1959). *Creativity and Its Cultivation*. New York: Harper & Brothers.
- _____ (1967). *The nature of human intelligence*. New York: McGraw-Hill.
- Guilford and Hoepfner, R. (1971) *The Analysis of Intelligence*. New York: McGraw-Hill Book Company.
- Hutchison, E.D. (1949). *How to Think Creativity*. New York: Abindon press.
- Kefi, S. (2009). *The Implementation of Creatively art Activities in Pre-school Education, for Supporting the Children's Creativeness in a Dynamic Learning Environment*. Procedia Social and Behavioral Sciences, 1, 2408-2410.
- Jellen, G. and K. Urban. (1986). *Test for Creative Thinking Drawing Production*. The Creative Child and Adult Quarterly. 11(8): 107-155.
- Jersild, Arther T. (1972). *Child Development*. 5th ed. New York: McGraw-Hill.
- Johnson, D. W. and Johnson, R. T. (1987). *Learning Together and Alone: Cooperative, Competitive and Individualistic Learning*. 2nd ed. New Jersey: Prentice-Hall.
- Johnson, D. W., & Johnson, R. T. (1994). *Learning together and alone: Cooperative, competitive, and individualistic learning* 4th ed. Boston: Allyn and Bacon.
- Kelley, Ramona M. ; & Daniel. (1986). *Effects of An Administrative Plan for Excellence in Creative Arts Experience on the Development of Creative in first Graders*. Dissertation Abstracts International. 44(01) : 32-A
- Kim, S., Choe, I., & Kaufman, J. C. (2019). *The development and evaluation of the effect of creative problem-solving program on young children's creativity and character*. Thinking Skills and Creativity, 33.
- Mile, A. (1961). *Creativity in Teaching*. California: Wadsworth Publishing company.
- Penick, John E. (1976). *Creative in Fifth Grade Science Students: The Effects of Two Patterns of Instruction*. Journal of Research in Science Teaching, 13(2), 307-314.
- Senge, Peter M. (1990). *The Fifth Discipline: The Art and Practice of the Learning Organization*. London: Century Press.
- Stamp. Ray V. (1964). *Relationship of Measures of Creativity General Intelligence and Memory*. Dissertation Abstract International. 5258-A.
- Torrance. (1964). *Growing Up Creatively Gifted: The 22-Year Longitudinal Study*. The Creative Child and Adult Quarterly, 3, 148-158.
- Torrance, E. P. (1965). *Scientific views of creativity and factors affecting its growth*. Daedalus, 94(3), 663-681.
- Torrance, E. P. (1979). *The search for satori and creativity*. New York: Creative Education Foundation. Inc.